

İLACINI ÇÖPE ATMA DOĞAYA ZEHİR KATMA

AST.DR.MİRA KÖSEDAĞ
İNT.DR.AHMET AKÇAKAYA
İNT.DR.NUREFŞAN ÖZER
İNT.DR.RUMEYSA ÇOLAK
İNT.DR.ÖMER SANCAR
15.02.2024-14.03.2024

SUNUM PLANI

- -ATIK OLARAK İLAÇ
- -ATIK İLACIN ÇEVREYE VE İNSANA ZARARI
- -İLAÇLARIN DOĞAYA KARIŞMA YOLLARI
- -SORUN
- -PROJENİN AMACI
- -PROJEMİZ
- -İLAÇ ATIK MERKEZİ
- -MAALİYET
- -KISITLILIKLAR
- -HABERLER İLE ÖRNEKLER
- -İŞ BİRLİKÇİLER
- -KÜRESEL KALKINMA HEDEFLERİ
- -KAYNAKÇA

ATIK OLARAK İLAÇ

- İlaçlar, kolay içilebilmeleri ve uzun süre depolanabilmeleri amacı ile mümkün olduğu kadar dayanıklı ve sıvı fazda hareketlilikleri yüksek olacak şekilde üretilirler. Bu özelliklerinden dolayı ilaç içindeki aktif maddeler ve biyotransformasyon ürünleri, ekosistemde birikerek çeşitli etkilere sebep olabilirler.

ATIK İLACIN ÇEVREYE VE İNSANA ZARARI

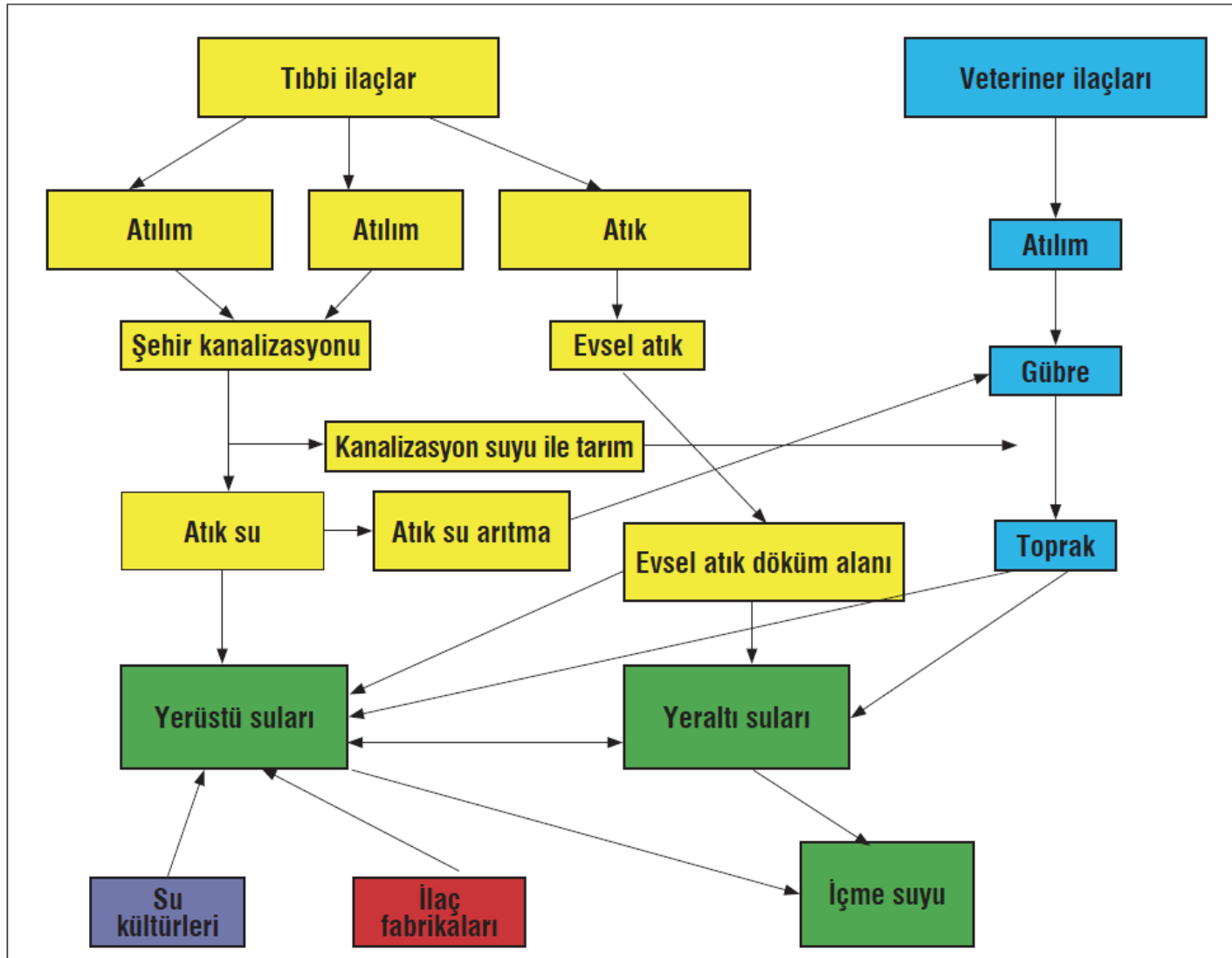
Evlerde bulunan kullanım dışı kalmış ilaçların artması ve bilinçsizce bertaraf edilmesi çevre güvenliği açısından tehlikelidir. Bazı ilaçlar, güvenlik ve etkinlik değerlerinin altında kullanılan dozu, bozulma ürünleri ve farklı biyolojik aktivite özelliklerinden dolayı insanlar, hayvanlar kısacası ekosistem üzerinde beklenmedik etkiler yapabilir

- 2002 yılında The U.S. Geological Survey (USGS), ilaçların ve diğer kişisel bakım ürünlerinin genellikle ülkenin yüzey sularında bulunduğunu ortaya koymuştur. USGS çalışmada, reçetesiz satılan ilaçların atıklarının akarsularda % 80'den fazla olduğunu; reçetesiz antibiyotiklerin miktarının ise bu değerlerin yaklaşık yarısı kadar olduğunu tespit etmiştir.
- Yüzey sularında yüksek düzeyde antibiyotik bulunması, antibiyotiğe dayanıklı bakterilerin oluşmasına ve su bitkilerinde büyümenin azalmasına neden olmaktadır.

2-Köse G,Battal D,Aktaş A,Saygı Ş.Evlerde bulunan kullanım dışı ilaçlarla ilgili toplum farkındalığının araştırılması: bir pilot çalışma.Marmara Pharmaceutical Journal 17: 155-159, 2013.

3-Boxall, Alistair B. The environmental side effects of medication. European Molecular Biology Organization Reports 2004; 5: 1110-6.

İLAÇLARIN DOĞAYA KARIŞMA YOLLARI

ŞEKİL 1. İlaç kalıntılarının çevreye yayılma profili.

- İspanya’da 2007 yılında yapılan bir çalışmada, 227 eczane müşterisi, 8 gün içerisinde evlerinde kullanmadıkları 1176 paket ilacı geri getirmişlerdir. Bu ilaçların toplam değeri: 8.540 € olup bunun 6.464 € bedeli devlet tarafından ödenmektedir. Bu ilaçların geri getirilme nedenleri ve hangi tedavi grubunda oldukları Tablo 2 ve 3’de gösterilmiştir .

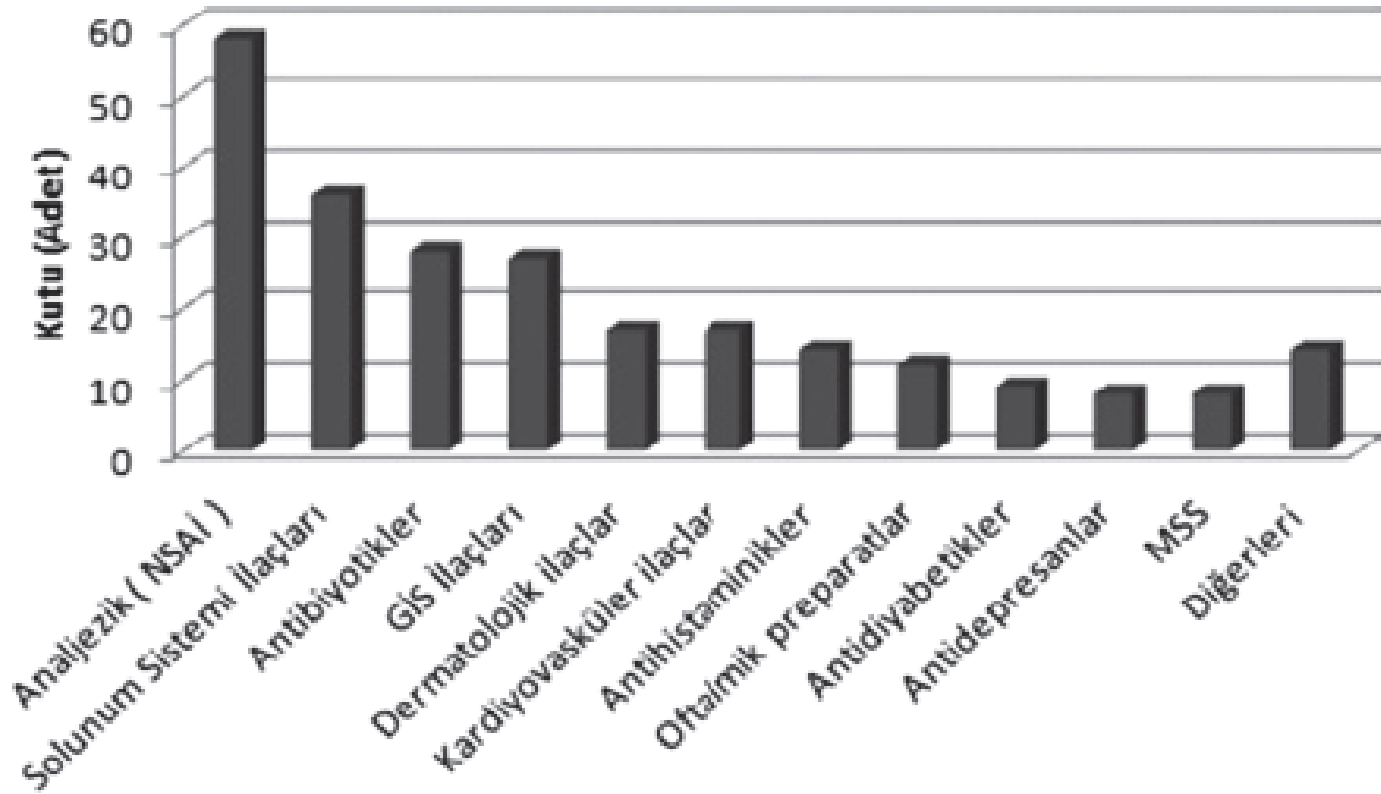
TABLO 2. İlaçların geri getirilme nedenleri.

İlaçların Geri Getirilme Nedenleri (n= 1176)	%
Son kullanma tarihinin geçmesi	28
Hastanın iyileşmesi	25
Hastanın ölümü	21
Tedavi şeklinde değişiklik yapılması	12
Diğer nedenler	14

TABLO 3. Kullanım alanlarına göre geri dönen ilaçların durumu.

İlaçların Kullanım Alanları (n= 1176)	%
Gastro-intestinal sistem ve metabolizma	18
Sinir sistemi	18
Kardiyovasküler	12
Solunum	9
Kas iskelet	8
Dermatolojik	7
Sistemik anti-enfeksiyon	7
Ürogenital sistem ve seks hormonları	4
Antineoplastik ve immünomodülatörler	2

4-Coma A, Modamio P, Cecilia F, Lastra CF, Bouy ML, Marino EL. Returned medicines in community pharmacies of Barcelona, Spain. Pharm World Sci 2008; 30:272–277.

GİS: Gastrointestinal Sistem İlaçları

MSS: Merkezi Sinir Sistemi İlaçları

ŞEKİL 3. Evlerde bulunan kullanım dışı kalmış ilaçların farmakolojik gruplandırılması.

2-Köse G,Battal D,Aktaş A,Saygı Ş.Evlerde bulunan kullanım dışı ilaçlarla ilgili toplum farkındalığının araştırılması: bir pilot çalışma.Marmara Pharmaceutical Journal 17: 155-159, 2013.

SORUN

- Atık ilaçlar doğru bertaraf edilmediğinde bu ilaçlar toprağa ve suya karışmaktadır. İlaçlar başlıca kimyasal maddeler olduğundan çevreye çeşitli zararlar verirler.
- Çevremizde yeterli atık ilaç toplama kutularının olmaması ve insanların atık ilaçlar konusunda gerekli bilince sahip olmaları bu sorunları arttırmaktadır.

PROJENİN AMACI

- Bu projenin amacı hazırladığımız ilaç kutularının insanların ulaşımının kolay olduğu kalabalık yerlere, aile sağlığı merkezlerine ve eczane gibi sağlık kuruluşlarına koyulmasını sağlayarak insanların kullanmadığı veya tarihi geçmiş ilaçlarını atabileceği güvenli bir alan yaratmaktır.

PROJEMİZ

- Projemizde Bayraklı ilçesinde bulunan 120 eczaneye , 25 ASM ye ve Bayraklı Şehir Hastanesine güvenli atık kutularının ulaştırılması, ayrıca Folkart ve Bayraklı izban gibi kalabalık alanlara bu kutuların ulaştırılması sağlanarak çöplere ilaç atımını önlemek ve bu kutulara ilaçların atılması yönünde bilinç oluşturulması planlanmaktadır.

Bayrakli 14 no lu Gerbay Aile Sağlığı Merkezi

Google

Görüntünün çekilme tarihi: May 2022

İZMİR BAYRAKLI ŞEHİR HASTANESİ

dream.ai

dream.ai

LMMS 4&C

İL AÇ ATIK MERKEZİ

- İlaç atıkları, üzerinde 'Atık İlaç' ibaresi bulunan biriktirme ekipmanlarında toplanmalıdır.
- Belediyeler tarafından kurulmuş olan 1. sınıf atık getirme merkezlerine getirilmeli veya getirilmesi sağlanmalıdır.

MAALİYET

- Bir kutunun ortalama maaliyeti 1.000 TL civarındadır. 120 eczane, 25 ASM , Bayraklı Şehir Hastanesi, Folkart ve Bayraklı İZBAN olmak üzere kullanılacak 148 kutunun maaliyeti 148.000 TL'dir.
- Mahalli Çevre Kurulu Kararı gereğince 2024 yılında tüm sağlık kuruluşları için uygulanan tıbbi atık toplama, taşıma, sterilizasyon ve bertaraf ücreti 16 TL/kg+KDV'dir.

KISITLILIKLAR

- İNSANLARIN YETERLİ ÖZVERİYİ GÖSTERMEMESİ
- KUTULARIN ZARAR GÖRMESİ
- KUTULARIN BAKIMI VE TAMİRİ
- ARAÇ VE PERSONEL İHTİYACI

HABERLER

Mudanya'da atık ilaç projesi

Bursa Mudanya Belediyesi "Sıfır Atık" projesi başlattı. Proje kapsamında yağ, tekstil ürünü, pil gibi birçok ürünü geri dönüşüme kazandırırken, atık ilaçları toplamak için ilçe genelinde 10 eczaneye "Atık İlaç Toplama Kutusu" dağıttı.

ÇEVRE DOSTU ATIK İLAÇ PROJESİ BAŞLADI

Beylikdüzü Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Müdürlüğü, ilçede bulunan 24 gönüllü eczaneye Atık İlaç Toplama Kutuları yerleştirdi. "Atık ilaçları topluyor, doğayı koruyoruz" sloganıyla başlatılan projeye ilaçların evsel atıklardan ayrıştırılması, bilinçsizce dökülen atık ilaçların şehir kanalizasyon sistemi ve dolayısıyla arıtma tesislerinden tekrar suya, havaya ve toprağa geçerek vatandaşlara ulaşmasının engellenmesi amaçlanıyor.

• 8-BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ ATIK İLAÇ PROJESİ. www.beylikduzu.istanbul/haber/1594/cevre-dostu-atik-ilac-projesi-basladi. ERIŞİM TARHİ: 08.03.2024

İŞ BİRLİKÇİLER

- ASM
- ECZANELER
- BAYRAKLI BELEDİYESİ
- BAYRAKLI ŞEHİR HASTANESİ

KÜRESEL KALKINMA HEDEFİ

SÜRDÜRÜLEBİLİR
KALKINMA

HEDEFLERİ

1 YOKSULLUĞA
SON

2 AÇLIĞA
SON

3 SAĞLIKLI
BİREYLER

4 NİTELİKLİ
EĞİTİM

5 TOPLUMSAL CİNSİYET
EŞİTLİĞİ

6 TEMİZ SU, HİJYEN
VE HALK SAĞLIĞI

7 ERİŞİLEBİLİR VE
TEMİZ ENERJİ

8 İNSANA YAKIŞIR İŞ
VE EKONOMİK
BÜYÜME

9 SANAYİ, İNNOVASYON
VE ALTYAPI

10 EŞİTSİZLİKLERİN
AZALTILMASI

11 SÜRDÜRÜLEBİLİR
ŞEHİR VE YAŞAM
ALANLARI

12 SORUMLU TÜKETİM
VE ÜRETİM

13 İKLİM
EYLEMİ

14 SUDAKİ
YAŞAM

15 KARASAL
YAŞAM

16 BARİŞ VE
ADALET

17 HEDEFLER İÇİN
ORTAKLIKLAR

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA
HEDEFLERİ

KAYNAKÇA

1-Saygı Ş,Battal D, Şahin NÖ.Çevre ve insan sağlığı yönünden ilaç atıklarının önemi.Marmara Pharmaceutical Journal 16: 82-90, 2012.

2-Köse G,Battal D,Aktaş A,Saygı Ş.Evlerde bulunan kullanım dışı ilaçlarla ilgili toplum farkındalığının araştırılması: bir pilot çalışma.Marmara Pharmaceutical Journal 17: 155-159, 2013.

3-Boxall, Alistair B. The environmental side effects of medication. European Molecular Biology Organization Reports 2004; 5: 1110-6.

4-Coma A, Modamio P, Cecilia F, Lastra CF, Bouvy ML, Marino EL. Returned medicines in community pharmacies of Barcelona, Spain. Pharm World Sci 2008; 30:272–277.

5-SIFIR ATIK-İLAÇ.sifiratik.gov.tr/sifir-atik/atik-ayirma-kilavuzu/ilac#:~:text=İlaç%20atıkları%2C%20üzerinde%20%27Atık%20ilaç,merkezlerine%20getirilmeli%20veya%20getirilmesi%20sağlanmalıdır.ERİŞİM TARİHİ:11.03.2024

6-İZMİR BÜYÜKŞHİR BELEDİYESİ ATIK BERTARAF HİZMETLERİ.
www.izmir.bel.tr/tr/TibbiAtiklar/292/95#:~:text=Mahalli%20Çevre%20Kurulu%20Kararı%20gereğince%20tüm%200sağlık%20kuruluşlarına%202024%20yılı,%2Fkg%2BKDV'dir.ERİŞİM TARİHİ:11.03.2024

7-MUDANYA BELEDİYESİ ATIK İLAÇ PROJESİ.www.trthaber.com/haber/guncel/mudanyada-atik-ilac-projesi-654996.html.ERİŞİM TARİHİ:08.03.2024

8-BEYLİKDÜZÜ BELEDİYESİ ATIK İLAÇ PROJESİ.www.beylikduzu.istanbul/haber/1594/cevre-dostu-atik-ilac-projesi-basladi.ERİŞİM TARİHİ:08.03.2024